

Ve středoškolské praxi se velmi často setkáváme s výstupy A2–B2 (SERRJ), které označují úrovně výstupů v RVP pro první, druhý a další cizí jazyk. **Úroveň A2** je pro učitele SŠ zároveň vymezením toho, co by měl žák umět na konci ZŠ v prvním cizím jazyce, respektive co by měl umět žák v jednom cizím jazyku při příchodu na SŠ. **Úroveň B1** můžeme pro potřeby středoškolské praxe (např. tvorba ŠVP, výběr učebnic podle úrovně SERRJ) vztáhnout k MZ z CJ základní úrovně obtížnosti a **úroveň B2** k MZ z CJ vyšší úrovně obtížnosti. Pro účely tohoto metodického listu jsme použili vybrané deskriptory ze SERRJ pro úrovně: A2 – Uživatel základů jazyka (Basic User); B1/B2 – Samostatný uživatel (Independent User).

Následující přehled je výběrem deskriptorů, kterými jsou výše uvedené úrovně popsány. Pro detailnější seznámení se s úrovněmi viz katalogy požadavků Z/V a Společný evropský referenční rámec pro jazyky (SERRJ). Katalogy požadavků najdete na www.novamaturita.cz, SERRJ např. na stránkách MŠMT ČR.

Žák: Samostatný ústní projev a ústní interakce – všeobecná stupnice	
A2	Dovede použít řadu frází a vět , aby jednoduchým způsobem popsal vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky a své vzdělání . // Dovede komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech . // Zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci , i když obvykle nerozumí natolik, aby konverzaci sám dokázal udržet .
B1	Dovede jednoduchým způsobem spojovat fráze , aby popsal události a své zážitky, sny, naděje a cíle . // Dovede stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány ; vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce . // Dovede si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví . // Dovede se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu známá, o něž se zajímá nebo která se týkají každodenního života (rodiny, koníčků, školy, cestování a aktuálních událostí) .
B2	Dovede se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti jeho zájmu a dovede vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení. // Dovede se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilým mluvčím, dovede se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory .

Žák: Písemný projev – všeobecná stupnice	
A2	Dovede napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb . // Dovede napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování .
B1	Dovede napsat velmi jednoduše členěné souvislé texty týkající se témat, která dobře zná nebo která souvisejí s oblastmi jeho zájmu , a to tak, že spojuje řadu kratších úseků do lineárního sledu . <i>Texty jsou srozumitelné, ale občasná rozporuplnost nebo nejasnost použitých výrazů může narušit plynulost čtení.</i> // Dovede psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy. // Dovede napsat popis událostí , např. výletu, ať už skutečného či smyšleného, příběh, velmi jednoduše členěné a podrobné popisy týkající se různých témat z oblasti jeho zájmu a krátké zprávy, které sdělují běžné faktografické informace a zdůvodňují určité činnosti .
B2	Dovede napsat jasné a podrobné texty týkající se široké škály témat z oblasti jeho zájmu , přičemž dokáže shrnout, skloubit a zhodnotit informace a argumenty z velkého počtu zdrojů . // Dovede napsat pojednání nebo zprávy, předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určité názory . // Dovede v dopise zdůraznit , čím jsou pro něj události a zážitky osobně důležité . // Dovede rozeřízt mezi formálním a neformálním jazykem, i když občas použije ne zcela vhodný výraz .

Žák: Čtení s porozuměním – všeobecná stupnice	
A2	Rozumí krátkým, jednoduchým textům , které se týkají běžných konkrétních záležitostí a obsahují častou / nejčastěji užívanou každodenní slovní zásobu včetně internacionalismů, které existují v jeho mateřském jazyce, nebo jazyk vztahující se k oblastem jeho zájmu (např. vzdělávání). // Dovede vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech , např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístečích a jízdních řádech. // Rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům .
B1	Dovede číst s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu . // Rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho vzdělávání . // Rozumí popisům událostí, pocitů a přání v osobních dopisech .
B2	Dovede číst do značné míry samostatně, přičemž používá techniku a rychlost čtení odpovídající různým textům a účelům . // Rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy , v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska. // Rozumí textům (současné) prózy . // Dobře se orientuje při výběru příručních materiálů . // Má rozsáhlou funkční „čtecí“ slovní zásobu, ale může mít problémy s málo častými idiomatickými spojeními .

Žák: Poslech s porozuměním – všeobecná stupnice	
A2	Dovede porozumět natolik, aby vyhověl konkrétním potřebám , za předpokladu, že jde o jasně formulovanou pomalou řeč . // Rozumí frázím a výrazům , které se vztahují k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o sobě, jeho rodině, o nakupování, místopisu, vzdělávání). // Dovede pochopit smysl krátkých jasných, jednoduchých zpráv a hlášení .
B1	Dovede porozumět nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se věcí každodenního života a vzdělávání (práce) . // Rozpozná jak obecná sdělení, tak specifické podrobnosti za předpokladu, že jde o zřetelnou výslovnost a všeobecně známý přízvuk . // Dovede porozumět hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává ve škole (zaměstnání), ve volném čase atd., a to včetně krátkých vyprávění . // Rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi osobního zájmu, např. vzdělávání (práce) , pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně .
B2	Dovede porozumět hlavním myšlenkám propozičně i jazykově složité řeči týkající se jak konkrétních, tak abstraktních témat ve spisovném jazyce , včetně odborných diskusí ve svém oboru . // Dovede sledovat složitou výměnu názorů , pokud téma dostatečně zná . // Dovede porozumět delší promluvě a složité argumentaci , pokud jde o téma, které dostatečně zná , a pokud je postup přednášky výrazně signalizován explicitními prostředky . // Rozumí spisovné řeči, živé nebo vysílané (např. televizní zprávy, programy a filmy), na známá, aktuální i méně známá témata, se kterými se běžně setkává v osobním, společenském, akademickém nebo profesním životě . // <i>Jeho schopnost porozumět ovlivňuje pouze značný hluk v okolí, nesprávná stavba vyslechnutého projevu a/nebo užití idiomatických výrazů.</i>

Žák: Lexikální kompetence – všeobecná stupnice (rozsah, přesnost)	
A2	Má dostačující slovní zásobu k tomu, aby fungoval v běžném denním styku v rámci známých situací a témat . // Ovládá omezený repertoár slovní zásoby, která se vztahuje ke konkrétním každodenním potřebám .
B1	Má dostačující slovní zásobu k tomu, aby se vyjadřoval do určité míry i s pomocí opisných prostředků v rámci témat týkajících se každodenního života (rodina, koníčky, zájmy, práce, cestování, aktuální události) . // Prokazuje dobré ovládání slovní zásoby, ale přesto se objevují závažné chyby, když má vyjadřovat složitější myšlenky nebo má hovořit o neznámých tématech a situacích .
B2	Má dobrý rozsah slovní zásoby, která se vztahuje k oboru jeho zájmu a nejobecnějším faktům . // Dovede rozlišit mezi formálním a neformálním jazykem , i když občas použije ne zcela vhodný výraz . // Umí pozměňovat formulace, aby se vyhnul častým opakováním , ale nedostatky ve slovní zásobě mohou způsobit zaváhání/používání opisných prostředků . <i>Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění.</i>

Žák: Gramatická kompetence – všeobecná stupnice (rozsah, přesnost)	
A2	Dovede používat správně některé jednoduché struktury , ale přitom se <i>systematicky dopouští elementárních chyb</i> – např. <i>má sklon k zaměňování časů, zapomíná na gramatickou shodu, nicméně je stále jasné, co se pokouší vyjádřit</i> .
B1	Dovede komunikovat přiměřeně správně ve známých kontextech . // Dovede přiměřeně správně používat repertoár běžných gramatických prostředků a vzorců v rámci snadno předvídatelných situací . // Všeobecně ovládá gramatiku dobře , ačkoliv <i>vliv mateřského jazyka je postřehnutelný. Chyby se objevují, ale je jasné, co chce vyjádřit</i> .
B2	Ovládá gramatiku v relativně vysoké míře v běžných kontextech (oblast osobní, vzdělávací, pracovní, společenská) . Pouze <i>občas se dopouští malých nebo nesystematických chyb a mohou se objevovat menší nedostatky ve větné stavbě, ale nejsou časté a mohou být zpětně opraveny. Nedopouští se chyb, které by mohly způsobit nedorozumění.</i>

Pro porovnání klíčových aspektů jsou barevně odlišeny: **Témata/oblasti/situace**; **Dovednosti**; **Charakteristiky výchozích textů/promluvy apod.**

Další komponenty komunikativní jazykové kompetence, jako fonologická, ortografická, sociolingvistická apod. najdete ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky (SERRJ).